

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Jaak Raie
peadirektor
Haridus- ja Noorteamet
info@harno.ee

Teie 07.09.2026

Meie 18.09.2026 nr 2.2.-1/26/58-2

Puuduste kõrvaldamiseks tähtaja määramine

Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) menetluses on Haridus- ja Noorteameti (HARNO) taotlus uuringus „Mis mõjutab noorte sattumist NEET-olukorda?“ isikuandmete töötlemiseks ilma andmesubjekti nõusolekuta.

Tutvunud Teie taotlusega, palub AKI anda selgitusi ja/või täiendada taotlust vastavalt alljärgnevale.

1. Taotluse punkti 4 kohaselt esitatakse taotlus kordusuuringute koostöölastamiseks, mis on jätkuks 2023 Statistikaametis valminud NEET-staatuse uuringule. Kordusuuringud plaanitakse läbi viia 2026. aastal ja 2028. aastal sama metoodika alusel, mitmeaastane mõõde võimaldab jälgida olemasolevate ja ka planeeritavate sekkumiste edukust ning kavandada täiendavaid tegevusi. Inspeksioon mõistab eesmärgi kirjeldusest, et 2026. ja 2028. aasta uuringud on jätkuks 2023. a uuringule, kuid mitte selle kordusuuringud. Palun seda taotluses täpsustada.
2. Taotluse punktis 4 on toodud uuringu eesmärk, mille kohaselt töödeldakse isikuandmeid uurimaks noorte NEET-olukorda sattumise ja selles püsimise mustreid. Uuringute oluline osa on erinevate riskitegurite koostõu hindamine ning tulemuste põhjal tõendus põhise sisendi andmine noortepoliitika, haridus- ja tööturumeetmete kujundamiseks erinevates KOVides ja asutustes.

Andmekaitse Inspeksioon selgitab, et [isikuandmete kaitse üldmääruse](#) (IKÜM) artikli 5 lõike 1 punkti b kohaselt peab vastutav töötleja tagama, et isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel ning neid ei töödelda hiljem viisil, mis on nende eesmärkidega vastuolus. Koostöölastatavate uuringute eesmärgi kirjeldus on sedavõrd üldine, et jääb ebaselgeks, millistele uurimisküsimustele vastuseid otsitakse. Kui eesmärk on esitatud üldiselt, ei ole võimalik hinnata isikuandmete töötlemise vajalikkust ja koostööla eesmärgipärasuse, minimaalsuse jt isikuandmete kaitse üldmääruse nõuetega ning ühtlasi puudub võimalus hinnata, et andmesubjekti õigusi ülemäära ei kahjustata. Palun taotluses uuringu eesmärk ja uurimisülesanded konkreetselt välja tuua.

3. Eeltoodust tulenevalt juhib AKI ka tähelepanu, et IKÜM artikli 5 lg 1 punktis c sätestatud minimaalsuse põhimõtte nõuab, et töödeldavad isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt. Teisisõnu, vastutav töötleja ei või koguda ega töödelda isikuandmeid ulatuses, mis ületab eesmärgi täitmiseks mõistlikult vajaliku mahu, kui töötlemise eesmärki saab täita väiksema hulga isikuandmetega. Minimaalsuse põhimõtte rakendamiseks peab vastutav töötleja enne isikuandmete kogumist

hindama töötlemise eesmärgi olemust, ulatust ja vajalikkust, määratlema selgelt töödeldavate andmete kategooriad ning välistama igasuguse liigse või eaproportsionaalse andmetöötluse, võttes arvesse ka alternatiive, mis võimaldavad sama eesmärgi saavutada väiksema hulga isikuandmete või vähemate tööstustoimingute abil. Riigikohus¹ on ka õigusliku aluse kontekstis selgitanud, et lisaks IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtetele, tuleb isikuandmete töötlemisel arvestada vajalikkuse kriteeriumiga. See tähendab, et konkreetsete isikuandmete töötlemine peab vastama IKÜM art 5 põhimõtetele ning olema **vajalik** püstitatud eesmärgil töötlemiseks.

Taotluses ei ole uuringu metoodikat ega selgeid uurimisküsimusi kirjeldatud. Hetkel ei ole AKI hinnangul esitatud materjalide põhjal võimalik pidada kogu kavandatud andmetöötlust kirjeldatud ulatuses piisavalt põhjendatuks ja proportsionaalseks. Selleks, et tuvastada NEET-staatuses noored ning nende NEET-olukorda sattumise ja püsimise mustrid ei ole vajalik kõigi vastavas vanuses noorte ja nende vanemate ning laste andmete töötlemine kogu andmekoosseisu ulatuses. Lõpliku hinnangu andmiseks tuleb eristada uurimisülesanded, põhjendada iga ülesande andmevajadust ning vähendada andmekoosseisu ulatuseni, mis on vastava eesmärgi saavutamiseks vältimatult vajalik.

4. Taotluse punkti 9 kohaselt kuuluvad valimisse kõik noored vanuses 15-24, lisaks nende vanemad ja nende lapsed. Kui hinnanguline NEET-noorte arv on ca 19 000, siis mis põhjusel on valimisse kaasatud kõik vanusegruppide kuuluvad isikud ning nende vanemad ja lapsed. Minimaalsuse põhimõtte kohaselt saab valimi moodustada NEET-noortest ja vastavast võrdlusgrupist koos nendega seotud isikutega. Kui taotleja leiab, et uuringu läbiviimiseks on kõikne valim vajalik, siis palun seda põhjendada.
5. Taotleja leiab, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu punktis 7 kirjeldatud põhjustel, mistõttu ei pea taotleja vajalikuks eraldi andmekaitselise mõjuhinnangu koostamist.

IKÜM art 35 lg 1 kohaselt peab isikuandmete vastutav taotleja hindama enne isikuandmete töötlemist kavandatavate isikuandmete töötlemise toimingute mõju isikuandmete kaitsele, kui isikuandmete töötlemise laadi, ulatust, konteksti ja eesmärgi arvesse võttes tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht. IKÜM art 35 lg 3 loetleb olukorrad, millal andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemine on nõutav, mh on hinnangu koostamine kohustuslik, kui toimub füüsiliste isiklike aspektide süstemaatiline ja ulatuslik hindamine, mis põhineb automaatsel isikuandmete töötlemisel, sealhulgas profiilianalüüsil, ja millel põhinevad otsused, millel on füüsilise isiku jaoks õiguslikud tagajärjed või mis samaväärselt mõjutavad oluliselt füüsilist isikut, samuti ka eriliigiliste isikuandmete ulatuslik töötlemine. Inspeksiooni koostatud isikuandmete taotleja üldjuhendis² on selgitatud, mis on süstemaatiline ja ulatuslik andmetöötlus. Samuti on toodud näiteid suure ohu kohta. Juhendis on viidatud suunistele³, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhinnangut.

Taotluse punkti 9 kohaselt on ainuüksi 15-24 a noorte arv, kelle andmeid uuringus töödeldakse ühel aastal ca 170 000. Taotluse punktis 7 toodud kirjelduses ei ole arvestatud muu hulgas andmesubjektide arvuga (kuid mitte ainult). Eeltoodust lähtuvalt palun kõiki kohaseid asjaolusid arvesse võttes hinnata, kas käesoleval juhul on mõjuhinnangu koostamine vajalik ja kui on, siis palun see koostada. Kui mitte, siis palun esitada sellekohased kaalutlused.

Kokkuvõtlikult, palun uuringu taotlust täiendada nii, et taotlusest nähtuks omavahelises seoses uuringu eesmärk, sh uurimisülesanne/-küsimused, eesmärgi ja uurimisülesande täitmiseks vajalik

¹ RKHKo 26.09.2022 nr 3-20-1449 p 24

² [Isikuandmete taotleja üldjuhend | Andmekaitse Inspeksioon](#)

³ Euroopa andmekaitseinspektsiooni „Suunised, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhinnangut ja selle kindlaksmääramist, kas isikuandmete töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt suur oht“ vastavalt määrusele (EL) 2016/679“.

valim ja vastav andmekoosseis valimisse kuuluvate isikugruppide kaupa ning metoodika ja andmetöötlusprotsessi kirjeldus.

Palun esimesel võimalusel, kuid hiljemalt **30.09.2026** taotluses esinevad puudused kõrvaldada ning täpsustused taotlusvormile sisse viia. **Muudatused palun algtekstist eristada.** Vastus palun saata aadressil info@aki.ee.

Tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral võib AKI vastavalt haldusmenetluse seaduse § 15 lõikele 3 jätta taotluse läbi vaatamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel